

**รายงานการติดตามและประเมินผล
โครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง**

**บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านทุ่งแปน หมู่ที่ 8
ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ)**

**ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
โทร 043-236793 www.kkpap.go.th**

คำนำ

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอคำสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ได้ตั้งงบประมาณรายจ่าย ในปีงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในการใช้เส้นทางสัญจรไปมา โดยอนุมัติงบประมาณในการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำลำห้วยยาง ให้กับประชาชนในพื้นที่ ที่ได้รับความเดือดร้อนตามที่ร้องขอ ในการติดตามและประเมินผลโครงการในครั้งนี้เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อทราบความพึงพอใจของประชาชน และผลสัมฤทธิ์ในการทำงานสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชน มีความคุ้มค่าและประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

ท้ายนี้ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่ให้การสนับสนุนและมองเห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน และขอขอบคุณผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกระนวน ตำบลคำแมด อำเภอคำสูง จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการติดตามและประเมินผลโครงการดังกล่าวสำเร็จลุล่วงด้วยดีจึงได้นำเสนอรายงานผลการติดตามฯ ต่อผู้บริหารฯ และเผยแพร่ให้ผู้คนได้รับทราบ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารรายงานผลการติดตามฯ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจหรือส่วนราชการ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานครั้งต่อไป

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ค
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 วิธีการดำเนินการ	2
1.4 ขอบเขตการติดตามและประเมินผล	2
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการติดตามและประเมินผล	3
1.6 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด	7
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	10
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า	11
2.5 แนวคิดในการติดตามและประเมินผล	14
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน	16
บทที่ 3 วิธีการติดตามและประเมินผล	
3.1 กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล	20
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล	20
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	20
3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	21
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	21
3.6 การนำเสนอ	21
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	22
4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	22
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22
บทที่ 5 สรุปการติดตามและประเมินผล	
5.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ	28
5.2 สรุปผลการติดตามและประเมินผล	28
5.3 ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	29
5.4 ข้อเสนอแนะ	30
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

บทสรุปผู้บริหาร

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ระยะเวลาดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – กันยายน พ.ศ. 2565 โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานที่ดำเนินการจริงและทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว สรุปผลการติดตาม ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำนวน 120 คน เพศหญิงมากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 เพศชาย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 มีอายุสูงสุด 41 - 50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 ช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 รองลงมาช่วงอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 ช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.83 ช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.83 และอายุระหว่างต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 79.17 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 อนุปริญญา/เทียบเท่า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 สถานภาพ ประชาชนทั่วไป จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน/กำนันจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 ผู้บริหารท้องถิ่น/สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินโครงการ พบว่า การมีส่วนร่วมประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นโครงการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเพราะเป็น โครงการที่ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนี้ มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ตลอดทั้งประชาชนได้รับทราบการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโครงการอย่างเพียงพอและทั่วถึง

สรุปได้ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบร่วมติดตามประเมินผลและอันส่งผลถึงประชาชน ชุมชนทุกรูปแบบในพื้นที่ที่ดำเนินงาน ประชาชนเป็นจุดสำคัญที่สุด ทำให้ระดับผลการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 84.20

3. ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นเพราะประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านทำให้เกิดความปลอดภัยลดอุบัติเหตุลดระยะเวลาในการ เดินทางสะดวก รวดเร็ว ทั้งยังเป็นเส้นทางหลักสัญจรผ่านไปมาทำให้เกิดโครงข่ายคมนาคมเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล ซึ่งเส้นทางสายนี้เป็นเส้นทางหลักที่ลำเลียงพืชผลทางการเกษตรออกสู่ภายนอกหมู่บ้านไปยังตำบลและอำเภอใกล้เคียงอีกเส้นทางหนึ่งอีกด้วย

สรุปได้ว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) เป็นโครงการที่ตรงกับความต้องการประชาชนได้รับประโยชน์สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างตรงจุด มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 83.40

ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

พบว่า โครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ในการเลือกพื้นที่ในการก่อสร้างมีความเหมาะสม ความคุ้มค่า ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ตลอดจนปัญหาหรือผลกระทบต่าง ๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ความเหมาะสมสภาพพื้นที่ พบว่า โครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นก่อนเริ่มดำเนินการก่อสร้างจะทำการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีการประชุมประชาคมเพื่อลงมติเสนอความต้องการผ่าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อเสนอต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น นำบรรจุไว้ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นนำไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต่อไป ในการสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อดำเนินการก่อสร้างเป็นโครงการที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจำเป็นเร่งด่วนจะดำเนินการแก้ไขเป็นอันดับแรกในการออกแบบประเมินการก่อสร้างถนนนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะสภาพของผิวถนน ขนาด ความกว้าง ความยาว ความหนา รวมถึง รายละเอียดต่าง ๆ และนำมาเปรียบเทียบหาความเหมาะสมของแต่ละเส้นทางจะเป็นตัวกำหนดว่าจะดำเนินการก่อสร้างในช่วงเวลาใด ตั้งแต่ขั้นตอนการดำเนินการสำรวจ การจัดสรรงบประมาณ จนถึงขั้นดำเนินการ เป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด

2. ความคุ้มค่ากับงบประมาณ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ต้องคำนึงถึงความเดือดร้อนและจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน ความมั่นคง แข็งแรงได้มาตรฐานอายุการใช้งานนาน คุ้มค่ากับงบประมาณการก่อสร้าง ต้นทุนของโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความคุ้มค่า ไม่ได้ตีค่าออกมาเป็นตัวเงิน แต่เป็นการวัดช่วงเวลาที่โครงการจะเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การใช้ประโยชน์ในการใช้เส้นทางสัญจรคมนาคม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งอายุการใช้งานจะเป็นระยะปานกลางถึงระยะยาวการคิดในด้านผลตอบแทนในมุมมองของความคุ้มค่าทางการเงินจะมองไม่เห็นเพราะเมื่อคิดในด้านความคุ้มค่าทางการเงินแล้วอาจจะปรากฏให้ผลตอบแทนทางการเงินติดลบแต่ในมุมมองของการใช้ประโยชน์ความมั่นคง อายุการใช้งานโครงการ สามารถใช้ประโยชน์ได้ การลงทุนดังกล่าวถือว่าคุ้มค่าหากเป็นการมองด้านความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจแทนการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ จึงใช้ในการประเมินโครงการลงทุนที่มุ่งหวังจะพิจารณาผลประโยชน์ต่อสังคมชุมชน ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากโครงการในระยะยาว

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) เป็นความต้องการของคนในชุมชน และประชาชนในพื้นที่สามารถใช้เส้นทางเพื่อแก้ไขปัญหาทางการคมนาคมขนส่งการสัญจรไป-มาของประชาชน ให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาการเกิดอุบัติเหตุรวมถึงลดปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากฝุ่นละอองจากถนนลูกรัง เพื่อสุขภาพร่างกายที่ดีของประชาชนที่ใช้เส้นทางนี้ในการคมนาคม

ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

จากการติดตามและประเมินผลโครงการ พบว่า โครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างฝาย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ให้กับประชาชนในพื้นที่ตำบลของตนเองที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในการขาดแคลนแหล่งน้ำ และให้ก่อสร้างถนนเลียบลำห้วยเพื่อใช้ในการสัญจรไปมา เช่น รถยนต์ รถไถ สามารถขนพืชผลทางการเกษตรได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการขยายถนนน้ำล้น และไหล่ทางให้มีขนาดกว้างขึ้นในทุก ๆ อำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น รวมถึงจัดสรรงบประมาณ ในการปรับปรุงซ่อมแซมด้วย

2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ 1 - 2 ปี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในหลาย ๆ ด้าน เพื่อจะได้รับทราบปัญหา ความต้องการ การติดตามและประเมินผล รวมไปถึงการวางแผนแนวทางแก้ปัญหา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติกำหนดให้แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีภารกิจสำคัญในการให้บริการประชาชนให้มีบริการสาธารณะที่เป็นประโยชน์แก่คนในท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวมมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการสาธารณะตลอดจนการพัฒนาคุณภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าวในแต่ละปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้รับการร้องขอจากประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นและส่วนราชการอื่นเพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ ที่ได้รับความเดือดร้อนในการใช้เส้นทางสัญจรไปมาดังเช่นการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอชำสูง-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินงานเกิดประโยชน์แก่ประชาชนและองค์กรภาครัฐมากที่สุดซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 หมวด 6 ข้อ 29 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รายงานผลเสนอความคิดเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่มีพื้นที่ครอบคลุมทั้งจังหวัดประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำเกษตรกรรมซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาชนบทและเมืองให้น่าอยู่ที่มีพร้อมโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความเจริญครอบคลุมทุกหมู่บ้านและชุมชน มุ่งพัฒนาเพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนและชุมชนอย่างยั่งยืนโดยการพัฒนาด้านเกษตรมีการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เช่น การขุดลอกน้ำสาธารณะ จัดสร้างฝายเก็บกักน้ำ ขุดสระในไร่นา และการก่อสร้างถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่าน ลักษณะภูมิภาคประเทศอยู่ในที่ราบสูง สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปเป็นฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว แต่ฤดูแล้งมีสภาพแห้งแล้งมากเพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงการขนส่งคมนาคมส่วนใหญ่เป็นทางบกใช้รถยนต์และรถไฟเป็นพาหนะในการเดินทางแต่บางครั้งถนนหรือทางรถไฟก็ตัดผ่านแม่น้ำลำคลอง หรือแอ่งน้ำกว้างใหญ่ ตามสภาพภูมิประเทศบริเวณนั้น ๆ ถนนรถไฟเปลี่ยนไปเป็นทำนบกักกักน้ำทำให้น้ำเอ่อท่วมพื้นที่บริเวณด้านที่อยู่ทางต้นน้ำ และเกิดความแห้งแล้งในบริเวณที่อยู่ด้านท้ายน้ำซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเรือนที่อยู่อาศัยและผลผลิตด้านการเกษตรของประชาชน ดังนั้นกรณีดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเปิดช่องน้ำโดยการสร้างสะพานหรือท่อในช่องทางนั้น แต่ในกรณีที่แอ่งน้ำขนาดใหญ่อาจจะลดระดับถนนหรือทางรถไฟให้ต่ำลงซึ่งจะมีลักษณะเหมือนหนึ่งเป็นฝายน้ำล้นและขจัดปัญหาความเดือดร้อนเสียหายของประชาชน องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการกักเก็บน้ำในฤดูแล้งให้เกษตรกรมีน้ำใช้สามารถปลูกพืชในหน้าแล้งและยังเป็นถนนสำหรับข้ามไปมาได้ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนน

น้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานโครงการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณจึงติดตามและประเมินผลการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมโครงการได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะต่อโครงการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

1. เพื่อต้องการทราบความคุ้มค่าและประโยชน์ของโครงการ
2. เพื่อต้องการทราบผลการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่
3. เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินงานโครงการ

1.3 วิธีดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ

1. จัดเตรียมเครื่องมือแบบสอบถามสำหรับการติดตามและประเมินผล
2. ประชุมคณะทำงานกำหนดแนวทางติดตามและประเมินผล
3. ประสานผู้นำชุมชน ในพื้นที่ที่ตั้งโครงการ

ขั้นดำเนินการ

ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่โดยการสัมภาษณ์/แจกแบบสอบถาม กลุ่มเป้าหมาย

ขั้นประเมินผล

1. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจากการแจกแบบสอบถาม
2. สรุปผลการติดตามและประเมินผลเป็นรูปเล่มรายงานเพื่อนำเสนอผู้บริหาร

1.4 ขอบเขตการติดตามและประเมินผล

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1. ประชากรที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นที่อยู่ในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอข้าสูง อำเภอกะนวน โครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการ

3. ในเชิงระยะเวลา คือ ติดตามและประเมินผล โครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – กันยายน พ.ศ. 2565

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากโครงการ
2. มีข้อมูลไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

1.6 นิยามศัพท์

1. ประชากร หมายถึง ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ที่อยู่พื้นที่บริเวณใกล้เคียงโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอคำสูง-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการ
2. กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อำเภอคำสูง อำเภอกะนวน อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอคำสูง-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ)
3. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาปัจจัยให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบแล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้นเพื่อการดำเนินงานต่อไปหรือจะยุติการดำเนินโครงการนั้น
4. ความคุ้มค่า หมายถึง การดำเนินการกิจของรัฐเพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์ และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนและสังคม ทั้งนี้ สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้และไม่สามารถคำนวณเป็นเงินได้
5. ถนน หมายถึง เส้นทางที่สร้างขึ้นให้ยานใช้สัญจรไปมาได้
6. ถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน หมายถึง ถนนที่ทำให้น้ำเอ่อล้นไหลข้ามไปได้ขณะเดียวกันยานที่สัญจรบนถนนก็ผ่านไปได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผลความคุ้มค่าโครงการก่อสร้างถนนข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ในครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า
- 2.5 แนวคิดในการติดตามประเมินผล
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.1.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลายความหมายซึ่งส่วนใหญ่จะมีหลักการสำคัญที่คล้ายกัน ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กรมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ประหยัด หงษ์ทองคำ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) จากส่วนกลางไปยังส่วนท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่นตนเอง เพื่อสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539) อ้างอิงมาจาก Daniel Wit (1967) การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชน ในท้องถิ่นได้ มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นต้องมืองค์กรของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยองค์กรนั้นมีได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางแต่มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นของตน

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2535) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

2.1.2 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเช่นนี้เป็นแบ่งเบาทั้งในด้านการเงินตัวบุคคลตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันการรื้อบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัดโดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่นทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมากและแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนจากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตามการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

2.1.3 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกรู้ว่าตนมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองการบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบและห่วงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด (ชูศักดิ์ เทียงตรง , 2518 : 6-7) โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ

ฝ่ายบริหารการเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่นนับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบี่ยงเบน การปกครองตนเองคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่นประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน (อนันต์ อนันตกุล, 2521)

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเนื่องจากความจำเป็นบางประการ ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539)

3.1 ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้นซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

3.2 รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือจัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุดท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้นประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

3.3 กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้นไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวมจึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง

ดังนั้น หากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่างและไม่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นทุกจุดหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้นไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นหากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการเองแล้วภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายเป็น รัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้นเพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้น

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชนความต้องการ และปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี การบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติไปยังส่วนเหนือขึ้นไปท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลงภายในท้องถิ่นนั่นเองไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคตผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมืองการได้รับเลือกตั้งการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตนและยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่น

อีกด้วย ในประเทศไทยผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง เช่น นายทองหยด จิตตะวีระ นายสุรินทร์ เทพกาญจนา เป็นต้น ล้วนแต่มีผลงานจากการเป็นนายกเทศมนตรี หรือ ผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อนจนสามารถประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ (วิญญู ออคมารักษ์, 2518)

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งพาตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้นจะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่นทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกันโดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเองซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2.1 ประวัติและความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การจัดรูปองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขและวิวัฒนาการมาตามลำดับ โดยจัดให้มีสภาจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2476 ตามความในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ฐานะของสภาจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ มีลักษณะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแนะนำแก่กรมการจังหวัดโดยยังไม่ได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่แยกต่างหากจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 ขึ้นโดยมีความประสงค์ที่จะแยกกฎหมายเกี่ยวกับสภาจังหวัดไว้ โดยเฉพาะแต่สภาจังหวัดยังทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของกรมการจังหวัดเช่นเดิมจนกระทั่งได้มีการประกาศให้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495 ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบการบริหารราชการในจังหวัดของกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ทำให้อำนาจของกรมการจังหวัดเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้น โดยผลแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ทำให้สภาจังหวัดมีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย ต่อมาได้เกิดแนวความคิดที่จะปรับปรุงบทบาทของสภาที่ปรึกษาของสภาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนในการปกครองตนเองยิ่งขึ้นอันมีผลให้เกิด “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” ขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ซึ่งกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกจากจังหวัดซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค และประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งจนกระทั่งปัจจุบัน

2.2.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 42 คน ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถือตามเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 10 และฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั้งจังหวัด มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้

ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มอบหมาย จำนวน 3 คน ตามเกณฑ์กฎหมายกำหนด และแต่งตั้งที่ปรึกษาและเลขานุการรวมกันได้ ไม่เกิน 5 คน โดยมีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายและอำนาจหน้าที่อื่นตามที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น คู่มือเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นทั้งหมด เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ แบ่งการปกครองออกเป็น 26 อำเภอ 198 ตำบล 2,139 หมู่บ้าน 389 ชุมชน ประชากรเดือนตุลาคม พ.ศ.2563 ประมาณ 1,802,872 คน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 6 แห่ง เทศบาลตำบล 77 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 140 แห่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 42 คน โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2552 และพระราชกฤษฎีการะเบียบข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2541 และหนังสือสำนักงาน ก.จ ที่ มท 08009.2/ว 124 ลงวันที่ 29 กันยายน 2563 เรื่องประกาศ ก.จ. เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ วิธีการบริหารและการปฏิบัติงาน ของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกิจการอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2563 ปัจจุบันมีการจัดตั้งส่วนราชการภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ออกเป็น 11 ส่วนราชการ 1 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ กองคลัง สำนักช่างสำนักการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม กองการเจ้าหน้าที่ กองกิจการขนส่ง กองพัสดุและทรัพย์สิน กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยตรวจสอบภายใน โรงเรียนถ้ำไอนมาสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 20 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเมืองพล โรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตยอุปถัมภ์) อำเภอพล โรงเรียนบ้านหนองเสี้ยว อำเภอหนองสองห้อง โรงเรียนแท่นศิลาพิทยศึกษา อำเภอชนบท โรงเรียนศรีเสมาวิทยาเสริม อำเภอฝาง โรงเรียนพิศาลบุณณวิทยา อำเภอเมืองขอนแก่น โรงเรียนข้าสูงพิทยาคม อำเภอข้าสูง โรงเรียนพระธาตุขามแก่นพิทยาลัย อำเภอน้ำพอง โรงเรียนหนองโนประชาสรรค์ อำเภอกระนวน โรงเรียนพุดพิทยาคม อำเภออุบลรัตน์ โรงเรียนโคกสูงประชาสรรค์ อำเภอน้ำพอง โรงเรียนโนนหันวิทยายน อำเภอชุมแพ โรงเรียนสีชมพูศึกษา อำเภอสีชมพู โรงเรียนหนองเขียด อำเภอชุมแพ โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม อำเภอข้าสูง โรงเรียนพระยีนวิทยาการ อำเภอพระยีน โรงเรียนชัยสมบูรณพิทยาลัย อำเภอโคกโพธิ์ไชย โรงเรียนเปรมติณสูลานนท์ อำเภอน้ำพอง โรงเรียนนาจ้ววิทยาสรรค์ อำเภอเขาสวนกวาง และโรงเรียนบ้านบะแค อำเภอแวงใหญ่

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีดังนี้

มาตรา 45 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

- 1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
- 2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- 3) สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาตำบล

7) คຸ້ມครอง ດູແລ ແລະ ບຳຮຸ່ງຮັກສາທຣັຍາກຣຮຣມຊາຕີແລະສິ່ງແວດລ້ອມ
8) ທວີ ບຳຮຸ່ງຮັກສາສິລປະ ຈາຣິຕປະເພນີ ກູມີປຸຸຍູາທ້ອງຖິ່ນແລະວັດຖຸຮຣມອັນດີຂອງທ້ອງຖິ່ນ
9) ຈັດທຳກິຈກຣມໂດ ໆ ອັນເປັນອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ຂອງສ່ວນຮາກຮາກທ້ອງຖິ່ນທີ່ຢູ່ໃນເຂດ ອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳ ແລະ ກິຈກຣມນັ້ນເປັນການສມຊຸກຮັກສາທ້ອງຖິ່ນອື່ນຮ່ວມກັນດຳເນີນການຫຼືໃຫ້ອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳ ທັງນີ້ຕາມທີ່ກຳນົດໃນກູມຣະທຣວງ

10) ຈັດທຳກິຈກຣມອື່ນໂດຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນພຣະຣາຊບັດູຍູຕີນີ້ຫຼືອກູມຣາຊບັດູຍູຕີນີ້ກຳນົດໃຫ້ເປັນອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ຂອງອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳ

ບຣຣດາອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ໂດຊຶ່ງເປັນຂອງຮາກຮາກສ່ວນກາງຫຼືຮາກຮາກສ່ວນກູມີຣາຊບັດູຍູຕີນີ້ໃຫ້ອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳປະຕິບັດໄດ້ ທັງນີ້ຕາມທີ່ກຳນົດໃນກູມຣະທຣວງ

ພຣະຣາຊບັດູຍູຕີນີ້ກຳນົດແຜນແລະຂັ້ນຕອນການກະຈາຍອຳນາຈຳນ້ຳໃຫ້ແກ່ອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳ
ພ.ສ. 2542 ບທບັດູຍູຕີນີ້ທີ່ເກື່ຍຂ້ອກກັບອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ຂອງອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳ ມີດັ່ງນີ້

ມາຕຣາ17 ໃຫ້ອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳມີອຳນາຈຳນ້ຳທີ່ໃນການຈັດຮະບົບປະກອບສາຮາກຮາກສ່ວນ
ປະໂຍຊນ໌ຂອງປະຊາຊນໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນເອງ ດັ່ງນີ້

1) ການຈັດທຳແຜນພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນເອງແລະປະສານການຈັດທຳແຜນພັດທະນາຈັດທຳຕາມຮະບົບທີ່
ຄຸມຮຸ້ມນຕຣີກຳນົດ

2) ການສັນຊະນະອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳ ໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ

3) ການປະສານແລະໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືໃນການປະຕິບັດທີ່ຂອງອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳອື່ນ

4) ການແບ່ງສຣະຈະນະຕາມກູມຣາຊບັດູຍູຕີນີ້ແກ່ອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳອື່ນ

5) ການຄຸ້ມຄອງ ດູແລແລະບຳຮຸ່ງຮັກສາປ່າໄມ້ ທີ່ດິນ ທຣັຍາກຣຮຣມຊາຕີແລະສິ່ງແວດລ້ອມ

6) ການຈັດການສຶກສາ

7) ການສຸ່ງເສຣີມປະຊາຊນໄປຕາຍ ຄວາມເສມອາກ ແລະສິດສິຣິຣາຊະນະຂອງປະຊາຊນ

8) ການສຸ່ງເສຣີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຮາກຮາກ ໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ

9) ການສຸ່ງເສຣີມການພັດທະນາເຕກໂນໂລຢີທີ່ເໝາະສມ

10) ການຈັດຕັ້ງແລະດູແລຮະບົບບຳບັດນ້ຳເສຍຮວມ

11) ການກຳຈັດຂະໜາດຜ່ອຍ ແລະສິ່ງປຸກຮຸກຮວມ

12) ການຈັດການສິ່ງແວດລ້ອມແລະມລປີຊະນະ ໆ

13) ການຈັດການແລະດູແລສະຖານີຂົນສົ່ງທັງທາງບກແລະທາງນ້ຳ

14) ການສຸ່ງເສຣີມການທ່ອງທ່ຽວ

15) ການພາຊະນະ ການສຸ່ງເສຣີມການລຸກຊນ ແລະການກຳຈັດການໄມ້ຈະດຳເນີນການເອງຫຼືຮ່ວມກັບ
ບຸກຄລອື່ນ ຫຼືຈາກສຸກຮາກ

16) ການສ້າງແລະບຳຮຸ່ງຮັກສາທາງບກແລະທາງນ້ຳທີ່ເຂື່ອນຕ່ຳລະຫວ່າງອຳນາຈຳນ້ຳສ່ວນຈັດທຳອື່ນ

17) ການຈັດຕັ້ງແລະດູແລຕະຫຼາດກາງ

18) ການສຸ່ງເສຣີມການກິຣາ ຈາຣິຕປະເພນີ ແລະວັດຖຸຮຣມອັນດີຂອງທ້ອງຖິ່ນ

19) ການຈັດໃຫ້ມີໂຮງພາບາລຈັດທຳ ການຮັກສາພາບາລ ການປ້ອກັນແລະຄວບຄຸມໂຣດຕິດຕໍ່

- 20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ
 - 21) การขนส่งมวลชน และการวิศวกรรมจราจร
 - 22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 23) จัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
 - 24) จัดทำกิจกรรมใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
 - 25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
 - 26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
 - 27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
 - 28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - 29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขนาดใหญ่ที่ต้องดูแลและพัฒนาท้องถิ่นทั้งจังหวัดในทุก ๆ ด้าน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่บัญญัติหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน อันจะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

2.3.1 การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาংশให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบแล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้นเพื่อการดำเนินงานต่อไปหรือจะยุติการดำเนินงานโครงการนั้นเสียนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการไว้หลายแนวคิด ดังนี้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 117) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึงกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการและสารสนเทศในการตัดสินใจของโครงการซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการบริหารงานเชิงระบบจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เมื่อดำเนินงานโครงการสิ้นสุดแล้วต้อง มีการประเมินโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2544 : 48) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการและสารสนเทศในการตัดสินใจของโครงการ

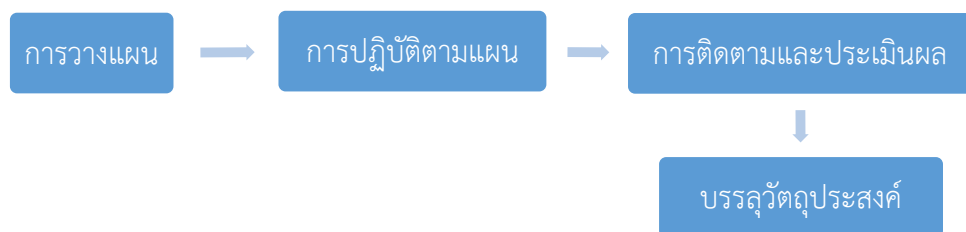
เยาวดี วิบูลย์ศรี (2546 : 93) กล่าวว่า การประเมิน คือการหาแนวทางตัดสินใจการค้นหาลักษณะที่โครงการได้ดำเนินการไปแล้วสิ่งใดที่ควรดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและศึกษาว่า ระหว่างดำเนินการนั้นมีปัญหาใดบ้างที่ควรปรับปรุงเพื่อบรรลุเป้าหมายของโครงการ

พิสนุ พงศรี (2550 : 4) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการตัดสินใจของคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยนำเอาสารสนเทศหรือผลจากการค้นคว้าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้จากความหมายของการประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นผลจากการวัดผลที่เกิดขึ้นจากผลของการปฏิบัติงานจริงเพื่อเอาผลนั้นไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันจะทำให้ทราบว่าการปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายมากน้อยเพียงใด

2.3.2 บริหารโครงการ

การบริหารงานโครงการให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องดำเนินการทั้ง 2 อย่าง คือ วางแผนที่ดีมีระบบและดำเนินการบริหารโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการ ผู้ประเมินจึงศึกษา ค้นคว้า เอกสารเกี่ยวกับการบริหารโครงการ ดังนี้

สมคิด พรหมจ้อย (2550 : 32- 34) ได้กล่าวถึงการบริหารโครงการ หมายถึงกระบวนการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) การติดตามและการประเมินผล (Evaluation) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหาร โครงการ ดังแสดงในภาพ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า

2.4.1 การประเมินความคุ้มค่า หมายถึง การประเมินการดำเนินการของภาครัฐเพื่อให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ทั้งนี้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน สังคมทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเลขได้และไม่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ซึ่งการประเมินความคุ้มค่าให้ความสำคัญกับการประเมินใน 3 มิติได้แก่

1. ประสิทธิภาพ หมายถึง การประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของการใช้ทรัพยากร กระบวนการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์โดยพิจารณาจากผลผลิตเทียบกับต้นทุนทั้งหมด การจัดหาทรัพยากรที่ได้มาตรฐานมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมรวมทั้งมีกระบวนการทำงานที่ประหยัด ทรัพยากรประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิตและการประหยัด โดยประสิทธิภาพการผลิตจะวัดจากประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม การปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน ระบบการจัดการและการปฏิบัติงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

2. ประสิทธิภาพ เป็นการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการปฏิบัติภารกิจโดยเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการปฏิบัติภารกิจว่ามีความสอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและผลที่คาดว่าจะได้รับที่กำหนดไว้ก่อนดำเนินการหรือไม่โดยพิจารณาจากตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติภารกิจ ความพึงพอใจ และคุณภาพการให้บริการ

3. ผลกระทบ หมายถึง ผลอันสืบเนื่องจากการปฏิบัติภารกิจทั้งที่คาดหวังหรือตั้งใจ และไม่ได้คาดหวัง ทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างและภายหลังการปฏิบัติภารกิจที่อาจกระทบต่อการพัฒนาในมิติอื่นหรือการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานอื่นหรือประชาชนทั้งที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มอื่น ทั้งในและนอกพื้นที่ครอบคลุมถึง

ผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผลกระทบด้านบวกและลบในมิติที่สามารถประเมินในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินงานตามภารกิจของภาครัฐด้วย

2.4.2 ตัวชี้วัดในการประเมินความคุ้มค่า

1. การประเมินประสิทธิภาพตัวชี้วัด ได้แก่ ต้นทุนต่อหน่วย สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากรและสัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน
2. การประเมินประสิทธิผล ตัวชี้วัดจะวัดจากระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ประโยชน์และคุณภาพการให้บริการ
3. การประเมินผลกระทบ ตัวชี้วัดจะวัดจากสะท้อนการปฏิบัติภารกิจว่ามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมหรือสิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด

2.4.3 การลงทุนโครงการเพื่อประเมินความคุ้มค่า

ในการประเมินต้นทุนของโครงการเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความคุ้มค่านั้นผู้ประเมินจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเข้าใจโดยถูกต้องเพื่อมิให้การประเมินโครงการเกิดความผิดพลาดโดยประเด็นที่เกี่ยวข้องในการประเมินประกอบด้วย

1. ต้นทุนของโครงการคือ ต้นทุนการลงทุนที่คิดลดในแต่ละปีตลอดวัฏจักรโครงการ
2. วิธีการประเมินและประมาณการต้นทุนของโครงการลงทุนจะถูกต้องหรือไม่อยู่ที่การประมาณการระยะเวลาของการดำเนินงานโครงการให้ถูกต้องซึ่งอาจจะพิจารณาจากอายุการใช้งาน หรือช่วงเวลาที่ผลผลิตของโครงการจะเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจซึ่งมักจะเป็นระยะปานกลางถึงระยะยาว นอกจากนี้วิธีนี้ในบางโครงการอาจจะคำนวณระยะเวลาในการประเมินต้นทุนโครงการจากวันเริ่มโครงการจนถึงวันที่คาดว่าจะมีการชำระบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินของโครงการจนมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินเป็นศูนย์นั้นคือวันที่ในอนาคตที่โครงการถือว่าประสบความสำเร็จแล้วการกำหนดช่วงเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการมีความสำคัญเพราะจะให้ผลลัพธ์ของการประเมินโครงการที่แตกต่างกันออกไปอย่างมากและอาจจะมีผลต่อการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้วย เช่น โครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานอาจจะใช้เวลาอย่างน้อย 20 ปีก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินกว่าระยะเวลาของการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของโครงการนั้น ๆ ต้นทุนที่ไม่รวมอยู่ในโครงการลงทุนคือ ต้นทุนทางบัญชีที่ไม่มีสภาพเป็นตัวเงิน

3. ผู้ประเมินโครงการจะสามารถประเมินความยั่งยืนทางการเงินของโครงการลงทุนได้เมื่อรู้ข้อมูลต่อไปนี้

- (1) ต้นทุนของการลงทุนในโครงการ
- (2) ต้นทุนของการดำเนินโครงการ
- (3) รายรับหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ โครงการลงทุนใด ๆ จะถือว่ามีความยั่งยืนทางการเงินหรือความคุ้มค่า (Financial Sustainability) ทางการเงินก็ต่อเมื่อโครงการนั้นไม่มีความเสี่ยงในการที่จะขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานในอนาคตซึ่งขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่กระแสเงินไหลเข้ามาในโครงการกับช่วงเวลาที่ถึงกำหนดชำระคืนหนี้

2. ต้นทุนของโครงการจะนำไปเปรียบเทียบกับรายได้หรือผลประโยชน์จากโครงการเพื่อหาผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนหรือผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์แล้วแต่กรณี

โดยที่มูลค่ากิจการในอนาคตที่ไม่ปรากฏในงบการเงินเป็นสินทรัพย์ซ่อนเร้น (Hidden Asset) ที่ยังไม่ได้นำไปแสดงไว้ในงบการเงิน มูลค่ากิจการส่วนนี้อาจจะมาจากกิจกรรมของกิจการที่แสดงความรับผิดชอบ

ต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ส่วนหนึ่งและทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่า มีทักษะที่สร้างคุณค่าแก่กิจการ (Value Creation)

โครงการลงทุนในลักษณะที่ต้องการจะประเมินหาว่าทำให้มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้นหรือไม่ เช่นนี้ การวิเคราะห์ผลตอบแทนในมุมมองของความคุ้มค่าทางการเงินอาจจะไม่สะท้อนเพราะเมื่อคิดในด้านความคุ้มค่าทางการเงินแล้วอาจจะปรากฏว่าให้ผลตอบแทนทางการเงินติดลบแต่ในมุมมองของการเพิ่มมูลค่าของกิจการ โครงการลงทุนดังกล่าวถือว่าคุ้มค่าหากเป็นการวิเคราะห์ด้วยความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์แทน ดังนั้น การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จึงใช้ในการประเมิน โครงการลงทุนที่มุ่งหวังจะพิจารณาสวัสดิการทางเศรษฐศาสตร์หรือผลประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน ประเทศมากกว่า

2.4.4 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์

1. การตั้งราคาของบริการสาธารณะอาจจะถูกควบคุมราคา ขาดอิสระในการกำหนดราคาเองจนทำให้ไม่ได้แสดงต้นทุนค่าเสียโอกาสของการที่ นำเอาทรัพยากรนั้นไปใช้ในโครงการอื่น ซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่า สองกรณีข้างต้นทำให้การประเมินโครงการลงทุนต้องใช้แนวคิดของ เศรษฐศาสตร์สวัสดิการ มองสังคมโดยรวม มองผลตอบแทนของกิจการที่ดำเนินโครงการประกอบกัน จึงจะเพียงพอที่จะตัดสินใจได้ว่าควรจะทำโครงการลงทุนนั้นหรือไม่ โดยกรณีเช่นนี้การประเมิน โครงการจะต้องใช้ตัวชี้วัดด้านสวัสดิการเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย

2. ราคาตลาดหรือราคาขายไม่สะท้อนต้นทุนค่าเสียโอกาสของ (ก) ทรัพยากรที่ดำเนินโครงการและ (ข) ผลผลิตที่ได้จากโครงการลงทุนจะต้องมีการแปลงค่าเป็นต้นทุนตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์ผ่านตัวปัจจัยแปลงค่า (conversion factor) บางเงื่อนไขในบางโครงการลงทุนอาจจะมีต้นทุนและผลประโยชน์จากโครงการที่ไม่ อาจคำนวณหามูลค่าทางการตลาด (market value) ได้ โดยตรง เช่น

(1) ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

(2) ผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน

(3) ผลกระทบต่อสุขภาพของผู้คน

แต่การทำโครงการลงทุนนี้ไม่มีมูลค่าตลาดของผลกระทบเหล่านี้ก็ถือว่าเป็นผลสำเร็จของการดำเนิน โครงการ ซึ่งจะปฏิเสธหรือละเลยมิได้ และเป็นประเด็นควรจะนำออกไปชี้แจงต่อสาธารณชนเพื่อเพิ่มมูลค่าของกิจการต่อไป

3. กรณีที่ไม่มีราคาตลาดมาช่วยในการตีค่าของโครงการลงทุน ผู้ประเมินโครงการมีความ จำเป็นจะต้องนำเทคนิคเพิ่มเติมมาช่วยในการประเมินความคุ้มค่าของโครงการลงทุนซึ่งคงต้อง ขึ้นอยู่กับ ลักษณะของผลกระทบและประโยชน์ที่เกิดแก่สังคมว่าเป็นรูปแบบใด

4. โครงการไม่มีผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินที่จะนำขึ้นมาคำนวณได้ การพิจารณาหามูลค่าของผลต่อ สังคมอาจจะใช้วิธีการพิเศษที่เรียกว่า Willingness-to-pay : WIP ด้วยการให้ผู้ที่มีประโยชน์แสดงความเห็น ว่าหากจะต้องมีการจ่ายเงินตอบแทนผลประโยชน์ที่ตนได้รับฟรีๆ หรือเกิดผลพลอยได้จากโครงการลงทุนผู้ที่ได้รับ ผลประโยชน์เหล่านั้นยินดีจะจ่ายเป็นเงินเท่าใดหรืออาจจะใช้วิธีการดูว่าหากต้องจ่ายเงินเองเพื่อให้ได้ประโยชน์ แบบเดียวกันผู้ได้รับประโยชน์นั้น ๆ จะจ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใด

5. โครงการลงทุนเชิงสังคมในรูปของการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการผู้ดำเนิน โครงการย่อมมีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการให้ผลประโยชน์ของโครงการตกอยู่แก่ใครและพยายามทำการตีค่า ของผลประโยชน์ที่ตกอยู่แก่กลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ แต่อาจจะมีบุคคลที่สามในสังคมที่อยู่นอกเหนือกลุ่มเป้าหมาย ของโครงการด้วยซึ่งควรจะมีการตีค่าของผลประโยชน์ที่บุคคล ที่ 3 ได้รับซึ่งเรียกว่า “Externality” ได้แก่

- (1) การลดลงของความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ
- (2) การที่กลุ่มเสี่ยงฉีดวัคซีนโรคระบาดทำให้คนในสังคมมีความเสี่ยงจะเกิดโรคระบาด ลดลง
- (3) การสร้างเขื่อน ช่วยลดการเกิดอุทกภัย และเกิดประโยชน์ ด้านเป็นสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ มีการเลี้ยงปลาในกะชังเป็นรายได้

2.4.5 ผลกระทบทางลบต่อบุคคลที่สาม

- (1) การระบายน้ำเสียออกสู่แหล่งน้ำไม่ได้กระทบต่อคนใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค หรือการเกษตร อย่างเดียวแต่ทำลายสัตว์และต้นไม้ให้ล้มตายด้วย
- (2) การลักลอบจับปลาในฤดูวางไข่โดยชาวประมงบางรายทำให้ชาวประมงรายอื่นมีปริมาณปลาจับ ในฤดูต่อไปลดลงและผู้บริโภคมีปลาบริโภคลดลง อาหารของสัตว์น้ำในธรรมชาติลดลง สัตว์น้ำชนิดอื่นลดลงไปด้วย
- (3) การบรรทุกลำน้ำหนักของเกินทำให้ถนนหนทางถูกทำลายมากกว่าที่ควรจะเป็นทำให้ผู้ขับขี่ ยวดยานรายอื่นต้องซ่อมแซมรถเร็วขึ้นเพราะขับผ่านถนนที่ขรุขระทุกวัน

กรณีเช่นนี้ผู้ประเมินควรจะระบุลักษณะกายภาพของผลประโยชน์ที่เกิดกับบุคคลที่สามไว้ในเชิงการพรรณนาหรือเชิงคุณภาพที่เป็นการระบุรายละเอียดและนำไปใช้พิจารณาในการตัดสินใจว่าควร จะดำเนินโครงการนี้หรือไม่ โดยพิจารณาเป็นรายกรณีไปว่าควรจะให้น้ำหนักความสำคัญกับผลประโยชน์ที่ อธิบายได้ในเชิงคุณภาพนี้มากน้อยเพียงใด เทียบกับมูลค่าของโครงการที่เป็นตัวเงินที่วัดในเชิงปริมาณได้

6. โครงการลงทุนเป็นโครงการบริการสาธารณะที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐและได้มีการ นำเอาสินทรัพย์ทุนและสินทรัพย์ถาวรที่หน่วยงานภาครัฐเป็นเจ้าของอยู่แล้วมาใช้ในโครงการ ลงทุนนั้นด้วย

7. การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ ด้วยแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ อัตราคิดลดจึง ต้องเป็น “social discount rate” เป็นการมองในมุมของสังคมว่าประโยชน์และต้นทุนจาก โครงการจะเป็น อย่างไรในอนาคตเทียบกับเวลาปัจจุบัน โดยยังคงยึดหลักการเดิมว่าการเกิดประโยชน์ในอนาคตจะให้มูลค่าน้อย กว่าหากได้รับประโยชน์นั้นทันทีในปัจจุบัน

2.5 แนวคิดในการติดตามและประเมินผล

ในปี ค.ศ. 1971 สตีฟเฟิลบีมและคณะได้เขียนหนังสือทางการประเมินออกมาหนึ่งเล่มชื่อ “Educational Evaluation and decision Making” หนังสือเล่มนี้ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวง การศึกษาของไทยเพราะได้ให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างน่าสนใจและ ทันสมัยด้วย นอกจากนั้น สตีฟเฟิลบีมก็ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและรูปแบบของการประเมินอีก หลายเล่มอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่า ท่านผู้นี้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทฤษฎีการประเมินจนเป็นที่ ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน เรียกว่า CIPP Model

2.5.1 รูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model) เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการตั้งแต่ บริบท ปัจจัย ป้อน กระบวนการ และผลผลิต (Context, Input, Process and product) โดยจะใช้วิธีการ สร้าง เกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการ ทั้งภาพรวมหรือรายปัจจัยเป็นสำคัญซึ่งพออธิบายได้ดังนี้

2.5.2 การประเมินด้านบริบท หรือประเมินเนื้อความ (context Evaluation) เป็นการศึกษา ปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ บริบทของสภาพแวดล้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหา แหล่งทุน สภาพความผันผวนทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนแนวโน้มการก่อตัวของ ปัญหาที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

2.5.3 การประเมินปัจจัยป้อน (Input Evaluation) เพื่อค้นหาประสิทธิภาพขององค์ประกอบที่นำมาเป็นปัจจัยป้อนซึ่งในด้านการท่องเที่ยวอาจจะจำแนกเป็นบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ศักยภาพการบริหารงานซึ่งแต่ละปัจจัยก็ยังจำแนกย่อยออกไปอีก เช่น บุคคล อาจพิจารณาเป็น เพศ อายุ มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความพึงพอใจ ความคาดหวัง ทัศนคติ ศักยภาพ ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้ คุณวุฒิทางการศึกษา ถิ่นที่อยู่และลักษณะกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

2.5.4 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการศึกษาต่อจากการประเมินบริบทและปัจจัยป้อนว่ากระบวนการเป็นไปตามแผนที่วางไว้เป็นการศึกษาค้นหาข้อบกพร่อง จุดอ่อน หรือจุดแข็ง ของกระบวนการบริหารจัดการโครงการที่จะนำโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

2.5.5 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพของโครงการ โดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ที่ได้แล้วนำเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปตัดสิน เกณฑ์มาตรฐานนั้นอาจจะกำหนดขึ้นเองหรืออาศัยเกณฑ์ที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นกำหนดไว้ก็ได้

การติดตามและประเมินผลในปัจจุบันนั้น ตามแนวคิดของ Robert S. Kaplan และ David P. Norton (อัญญา ณ ระนอง, ออนไลน์) ได้เสนอแนวคิด Balanced Scorecard เพื่อใช้ในการวัดผลของกิจการที่จะทำให้ผู้บริหารระดับสูงเห็นภาพรวมขององค์กรได้ชัดเจนขึ้นให้ได้ภาพรวมขององค์กรอย่างสมดุลขึ้นโดยการวัดผลนอกจากการวัดทางด้านการเงินที่เป็นผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นมาแล้วต้องมีการวัดผลด้านกระบวนการบริหารงาน การสร้างความพอใจให้แก่ลูกค้า ตลอดจนสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ให้แก่องค์กรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างอนาคตให้แก่องค์กร ด้วยแนวคิดนี้ผู้บริหารสามารถประเมินศักยภาพโดยรวมขององค์กรและความสามารถในการแข่งขันและอนาคตขององค์กรนั้น ๆ ได้ การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) โดยขอบเขตหรือองค์ประกอบในการวัดผลตามแนวคิดของ Balanced Scorecard ภายใต้มุมมอง แต่ละด้านนั้นจะประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

- (1) วัตถุประสงค์ (objective) เพื่อเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละมุมมองที่ต้องการจะชี้วัด
- (2) ตัวชี้วัด (Performance Indication) คือ ตัวชี้วัดนั้นจะแสดงให้เห็นว่าองค์กรได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ในแต่ละด้านหรือไม่
- (3) เป้าหมาย (Target) คือ เป้าหมายหรือค่าตัวเลขที่ตั้งไว้เพื่อให้องค์กรบรรลุถึงค่านั้น ๆ
- (4) แผนงาน โครงการที่ตั้งใจ (Initiatives) คือ แผนการปฏิบัติงานที่มีการลำดับเป็นขั้น ๆ ในการจัดทำกิจกรรมซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมากำหนดเป็นตัวแบบเพื่ออธิบายกระบวนการบริหารจัดการองค์กรในภาพรวม ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์, วัดผลตามแนวคิดของ Balanced Scorecard แสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการบริหารจัดการองค์กรโดยจะเริ่มตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) อันประกอบด้วยความต้องการหรือข้อเรียกร้อง (Demand) และแรงสนับสนุน (Support) ที่เป็นเสมือนแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นให้องค์กรเริ่มกระบวนการในการบริหารจัดการ (Internal Process) เพื่อก่อให้เกิดผลผลิต (Output) หรือผลลัพธ์ (Outcome) ที่สามารถสนองต่อความต้องการหรือการสนับสนุน ต่าง ๆ ซึ่งผลผลิตหรือผลลัพธ์ดังกล่าวนี้จะเป็นผลสะท้อน (Feed Back) กลับมาเป็นปัจจัยนำเข้าอีกครั้งหนึ่ง โดยมีกระบวนการควบคุมและประเมินผลเป็นอีกปัจจัยในการช่วยสะท้อนผลการดำเนินงาน

ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของผลลัพธ์และผลผลิตกลับไปสู่กระบวนการบริหารจัดการเพื่อปรับปรุงกลยุทธ์ พัฒนา กระบวนการ ปรับปรุง หรือขยายผลการดำเนินการต่อไป

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับถนนสำหรับน้ำล้นผ่าน

ถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่านจัดแบ่งตามประโยชน์ใช้สอยและชนิดของวัสดุที่นำมาใช้ก่อสร้าง เช่น ไม้คอนกรีต เหล็ก นำมาประกอบการจำแนกลักษณะแตกต่างจากสะพานและท่อ กล่าวคือ จำแนกตาม ลักษณะวิธีการก่อสร้าง เช่น ก่อสร้างโดยการลาดการเรียงประกอบกันการโรยหรือทิ้ง ก็จะเรียกว่า ถนนลาด คสล. ถนนเรียงหินยาแนว ถนนทั้งหินใหญ่ เป็นต้น

1. ถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่านจะต้องมีอาคารป้องกันน้ำกัดเซาะด้วยการเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง คือ

1.1 ลาดคอนกรีตเสริมเหล็ก

1.2 เรียงหินยาแนว

1.3 ทั้งหินใหญ่

2. ถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่านใช้สำหรับระบายน้ำหรือน้ำท่วมข้ามถนนเป็นครั้งคราวแทนการสร้าง สะพานหรือท่อ เนื่องจากท้องที่บางแห่งบางที่มีน้ำบางที่ไม่มีน้ำโดยเฉพาะชายทะเลหรืออ่างเก็บน้ำดังนั้นการจะ สร้างสะพานจึงขาดเหตุผลและไม่ประหยัดการเลือกสร้างถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่านจึงเหมาะสมกว่าและราษฎร สามารถทำได้ง่ายโดยไม่ต้องใช้เครื่องจักร

2.6.1 งานประเภทถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่าน

สำหรับคันทางการก่อสร้างถนน กว้าง 4.00 เมตร และ 7.00 เมตร จัดแบ่งได้ 3 ประเภท ตามชนิด ของอาคารป้องกันการกัดเซาะของกระแสน้ำ คือ งานลาดคอนกรีตเสริมเหล็ก , งานเรียงหินยาแนว, งานทั้งหิน ใหญ่ ในกรณีนี้เห็นว่า ปริมาณน้ำและความเร็วของกระแสน้ำไม่มากนักอาจพิจารณาตัดงานอาคารท้ายนาออก โดยใช้เรียงหินใหญ่แทน แต่จะต้องพิจารณาลดและเพิ่มปริมาณตามส่วนด้วย

การคิดประมาณงานลาดคอนกรีตเสริมเหล็กของถนนสำหรับให้น้ำล้นผ่านให้พิจารณาเท่าที่จำเป็น พอเพียงตามสภาพอ่างเก็บน้ำและภูมิประเทศแต่ละแห่งโดยสำรวจและออกแบบแนวทางและระดับแนวทาง ตามแบบมาตรฐานเมื่อได้ความสูงของถนนแต่ละเมตรตามความยาวถนนแล้วจึงนำมาคำนวณปริมาณงาน ทั้งหมดสำหรับอาคารท้ายน้ำเพื่อป้องกันการกัดเซาะด้านข้างข้างอาจจะพิจารณาปรับความลาดด้านข้างตาม สภาพภูมิประเทศแต่ละแห่งได้

ประเภทที่ 1 งานลาดคอนกรีตเสริมเหล็กมิติต่าง ๆ เป็นเมตร นอกจากจะระบุเป็นอย่างอื่นก่อน เทคอนกรีตจะต้องตบแต่งและบดอัดดันให้ได้ความแน่นและให้ได้ความลาดของคันทาง (ลาด 1 : 2-1 : 1.5) ส่วนผสมคอนกรีตโดยประมาณ 1 ลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนผสมดังนี้

-ปูนซีเมนต์ 350 กิโลกรัม

-ทราย 430 ลิตร

-หินย่อยหรือกรวด 860 ลิตร

ประเภทที่ 2 งานเรียงหินยาแนว บดอัดดินและตบแต่งทางลาด ตามรูปแบบมาตรฐาน ขนาดหินที่ใช้จะต้องมีน้ำหนักแต่ละก้อนอยู่ระหว่าง 15–40 กิโลกรัม และอย่างน้อย 50% ของหินทั้งหมดจะต้องหนักกว่า 30 กิโลกรัม

1. การเรียงหินจะต้องจัดเรียงโดยมีช่องว่างน้อยที่สุดให้ เรียงหินก้อนใหญ่ที่สุดไว้ข้างล่างก้อนเล็กไว้ข้างบนระหว่างช่องว่างรอยต่อให้อัดด้วยหินเล็ก ๆ อัดแน่นความหนาของหินที่นำมาเรียงไม่ควรต่ำกว่า 20 เซนติเมตร วัดโดยตั้งฉากกับทางลาด

2. ให้อุดช่องว่างระหว่างก้อนหินให้แน่นสนิทด้วยปูนซีเมนต์ผสมทรายในอัตราส่วน 1 : 1 โดยปริมาตร

3. ให้ชุดวางหินต่ำกว่าระดับดินท้องคลองลงไปไม่ต่ำกว่า 75 เซนติเมตร

4. ปริมาตรงานเรียงหินยาแนวต่อ 1 ตารางเมตร ประกอบด้วย

-หินใหญ่ประมาณ 0.36-0.50 ลูกบาศก์เมตร

-ปูนซีเมนต์ 0.166 ถุง

-ทราย 0.08 ลูกบาศก์เมตร

ประเภทที่ 3 งานทั้งหินใหญ่ บดอัดดินและตบแต่งทางลาดตามแบบมาตรฐาน ขนาดหินที่ใช้จะต้องมีน้ำหนักแต่ละก้อนอยู่ระหว่าง 25–70 กิโลกรัม และอย่างน้อย 75 % ของหินทั้งหมดจะต้องหนักกว่า 45 กิโลกรัม

1. การเรียงหินจะต้องจัดเรียงโดยมีช่องว่างน้อยที่สุด ให้เรียงหินก้อนใหญ่ที่สุดไว้ ข้างล่าง ก้อนเล็กที่สุดไว้ข้างบน ระหว่างช่องว่างรอยต่อให้อัดด้วยหินเล็ก ๆ อัดแน่นความหนาของหินที่นำมาเรียงไม่ควรต่ำกว่า 25 เซนติเมตร วัดโดยตั้งฉากกับทางลาด

2. ให้ชุดวางหินต่ำกว่าระดับดินท้องคลองลงไปไม่ต่ำกว่า 40 เซนติเมตร

3. ในกรณีที่ดินคลองเป็นเลนจะต้องพิจารณาถมหินที่ดินลาดคันทางตามความเหมาะสม

4. ปริมาณงานทั้งหินใหญ่ ต่อ 1 ตารางเมตร ประกอบด้วย หินใหญ่ประมาณ 0.50 - 0.65 ลูกบาศก์เมตร

2.6.2 ข้อควรคำนึงในการก่อสร้าง

1. ควรสำรวจสภาพพื้นที่รวมทั้งวัสดุก่อสร้างเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศมากที่สุดซึ่งการสำรวจพื้นที่จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการก่อสร้างฝายเพราะถ้าตำแหน่งไม่ถูกต้องการก่อสร้างจะมีโอกาสพังทลายสูงมาก

2. ควรก่อสร้างในพื้นที่ที่ร่องลำห้วยมีความลาดชันต่ำ เพื่อจะได้ที่เก็บกักน้ำไว้บริเวณหน้าฝายได้

3. ควรก่อสร้างก่อนฤดูฝน และควรมีการบำรุงรักษา ขุดลอกและซ่อมแซมเป็นประจำ

2.6.3 ประโยชน์ที่ได้จากการก่อสร้าง

1. ช่วยเก็บกักน้ำชะลอไว้ให้อยู่บนพื้นผิวดินให้นานขึ้น น้ำมีเวลาซึมผ่านผิวดินลงสู่ใต้ดินมากขึ้นดินสามารถอุ้มน้ำไว้ได้

2. ช่วยลดความรุนแรงของกระแสน้ำในลำห้วยทำให้ระยะเวลาการไหลของน้ำเพิ่มมากขึ้นความชุ่มชื้นมีเพิ่มขึ้นและแผ่กระจายความชุ่มชื้นในพื้นที่ทั้งสองฝั่งของลำห้วย

3. ช่วยกักเก็บตะกอนและวัสดุต่าง ๆ ที่ไหลลงมากับน้ำในลำห้วยได้ดีเป็นการช่วยยืดอายุแหล่งน้ำตอนล่างให้ต้นเขื่อนช้าลง คุณภาพของน้ำมีตะกอนปะปนน้อยลง

4. ช่วยเพิ่มความหลากหลายทางด้านชีวภาพให้แก่พื้นที่

5. เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำและใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของมนุษย์และสัตว์ตลอดจนน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมอีกด้วย

6. ใช้เป็นถนนให้น้ำเอ่อล้นไหลข้ามไปได้และในขณะเดียวกันใช้ในการสัญจรไปมาและขนพืชผลทางการเกษตร

2.6.4 การกำหนดขนาดของการก่อสร้าง ไม่มีการกำหนดขนาดตายตัว ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่รับน้ำของแต่ละลำห้วย

2. ความลาดชันของพื้นที่

3. สภาพของดินและการพังทลายของดิน

4. ปริมาณน้ำฝน

5. ความกว้าง – ลึกของลำห้วย

6. วัตถุประสงค์ของการก่อสร้าง

2.6.5 การดูแลรักษา

1. การเลือกสถานที่ก่อสร้าง ในการเลือกจุดที่ก่อสร้างฝายต้นน้ำปัจจัยที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงคือประโยชน์ที่จะได้รับจากฝายไม่ว่าจะเป็นด้านการอนุรักษ์ต้นน้ำ ด้านการเกษตรกรรม ตลอดจนด้านชุมชน นอกจากนี้การกำหนดพื้นที่ที่จะก่อสร้างยังต้องขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ความจำเป็นและความเหมาะสมอื่น ๆ ประกอบด้วย

2. รูปแบบของฝาย สามารถแบ่งแยกออกตามวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างเป็น 2 แบบ คือ วัสดุที่ได้จากธรรมชาติ เช่น เศษไม้ ปลายไม้ หินขนาดต่าง ๆ ที่หาได้ในพื้นที่และวัสดุที่จะต้องจัดซื้อ เช่น ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น กรวด หิน การเลือกวัสดุแต่ละชนิดขึ้นอยู่กับชนิด ขนาดและวัตถุประสงค์รวมทั้งสภาพพื้นที่ ปริมาณน้ำและปัจจัยต่าง ๆ ในแต่ละจุด

บทที่ 3

วิธีการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลครั้งนี้เป็นการติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณเพื่อติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอคำสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้กำหนดหัวข้อและวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการ ดังต่อไปนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การนำเสนอ

3.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขต อำเภอคำสูง อำเภอกะนวน ที่อยู่ในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอคำสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ

ผู้ให้ข้อมูล คือผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ ตำบลคำแมด อำเภอคำสูง ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น และพื้นที่ใกล้เคียงที่ประชาชนได้รับผลประโยชน์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจาก ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับประโยชน์จากโครงการแสดงความความคิดเห็นต่าง ๆ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก
2. ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินโครงการ มี 15 ข้อ
3. ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารโครงการ มี 7 ข้อ
4. ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจาก ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปรวมไปถึงผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ โดยใช้แบบสอบถามมีโครงสร้างพร้อมสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ประชาชนในแต่ละตำบลและพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการในพื้นที่ดำเนินการทำการแจกแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ และการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนในส่วนของการถามปลายปิดและปลายเปิดเพื่อการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของโครงการ

3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – กันยายน พ.ศ. 2565

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติแบบแจกแจงความถี่และร้อยละ การแปลความหมายของข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยแบ่งคะแนนค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ สเกลค่าถามมี 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด(5) มาก(4) ปานกลาง(3) น้อย(2) น้อยที่สุด(1)

การวัดเป็นช่วงสเกลของลิเคิร์ต โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด 2545)

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ น้อยที่สุด

จากหลักการดังกล่าว สามารถแบ่งความหมายของระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ทิพยา กิจวิจารณ์ การวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ (การวิจัยเชิงปริมาณ) 2551 (หน้า 123–124) อ้างอิง มาจาก วาณี แสงมหาชัย) ดังนี้

ระดับคะแนน	แปลผล
4.21 - 5.00	ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
3.41 - 4.20	ระดับความพึงพอใจ มาก
2.61 - 3.40	ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
1.81 - 2.60	ระดับความพึงพอใจ น้อย
1.00 - 1.80	ระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

3.6 การนำเสนอ

จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลในรูปแบบความถี่ ร้อยละ เชนพรรณนาในบทที่ 4 ในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ และแสดงรายละเอียดในประเด็นคำตอบต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถาม ค่าสถิติ ที่ใช้จะเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ และสรุปผลการติดตามในภาพรวมจะแสดงในบทที่ 5 และรวบรวมเป็นรูปเล่ม รายงานผู้บริหารและลงใน www.kkpao.go.th ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้สนใจทราบต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการติดตามและประเมินโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) โดยลงพื้นที่ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ แบบไม่เจาะจงจากผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอข้าสูง อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่นและประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง ในการใช้เส้นทางสัญจรผ่านไปมาได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วยประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลคำแมดและตำบลหนองกุงใหญ่ จำนวนทั้งสิ้น 120 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด - ต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งผลการประเมิน ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 1 ข้อมูลเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา
2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)
3. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)
4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและทำการวิเคราะห์ จำนวน 120 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	52	43.33
หญิง	68	56.67
รวม	120	100.00
2. อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 20 ปี	1	0.83
21-30 ปี	7	5.83
31-40 ปี	13	10.83
41-50 ปี	39	32.50
51-60 ปี	34	28.33
61 ปี ขึ้นไป	26	21.67
รวม	120	100.00
3. สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประชาชนทั่วไป	114	95.00
ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	2	1.67
ผู้บริหารท้องถิ่น/สมาชิกสภาท้องถิ่น	1	0.83
ผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน	3	2.50
อื่นๆ ระบุ	0	0.00
รวม	120	100.00
4. ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษา	95	79.17
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	10.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	10	8.33
อนุปริญญา/เทียบเท่า	1	0.83
ปริญญาตรี	2	1.67
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
อื่นๆ (ระบุ).....	0	0.00
รวม	120	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำนวน 120 คน เพศหญิงมากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 เพศชาย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 มีอายุสูงสุด 41 - 50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 ช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 รองลงมา ช่วงอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 ช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.83 ช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.83 และอายุระหว่างต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 79.17 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 อนุปริญญา/เทียบเท่า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 สถานภาพ ประชาชนทั่วไป จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน/กำนันจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 ผู้บริหารท้องถิ่น/สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารโครงการ (ระดับการมีส่วนร่วม)

หัวข้อ	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. ความเหมาะสมกับสถานที่ตั้งของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่	45 (37.50)	60 (50.00)	15 (12.50)	- (0.00)	- (0.00)	0.66	4.25	มากที่สุด
2. การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านเป็นการจัดการระบายน้ำช่วงฤดูฝนเมื่อมีน้ำท่วมขัง	41 (34.17)	64 (53.33)	15 (12.50)	- (0.00)	- (0.00)	0.65	4.22	มากที่สุด
3. การก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านทำให้เกิดความปลอดภัยในการสัญจรข้ามไป-มา	47 (39.17)	49 (40.83)	24 (20.00)	- (0.00)	- (0.00)	0.74	4.19	มาก
4. ลักษณะงานที่ก่อสร้างการเก็บรายละเอียด การดำเนินงานของผู้รับจ้าง	49 (40.83)	49 (40.83)	22 (18.33)	- (0.00)	- (0.00)	0.74	4.23	มากที่สุด
5. การรับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์งานโครงการก่อสร้างของ อบจ.ขอนแก่น	47 (39.17)	46 (38.33)	27 (22.50)	- (0.00)	- (0.00)	0.77	4.17	มาก

หัวข้อ	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
6. การขนพืชผลทางการเกษตรสามารถเดินทางข้ามไปมาระหว่างสองฝั่งลำห้วยได้	48 (40.00)	60 (50.00)	11 (9.17)	1 (0.833)	- (0.00)	0.66	4.29	มากที่สุด
7. ลดระยะเวลาในการเดินทางน้อยลง ประหยัดเวลาทำให้สะดวกรวดเร็ว	45 (37.50)	58 (48.33)	16 (13.33)	1 (0.833)	- (0.00)	0.70	4.23	มากที่สุด
8. วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ได้มาตรฐานมีความแข็งแรงทนทานเหมาะสมกับงบประมาณ	43 (35.83)	61 (50.83)	15 (12.50)	1 (0.833)	- (0.00)	0.69	4.22	มากที่สุด
9. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน และประชาชนที่สัญจรไปมา	46 (38.33)	57 (47.50)	17 (14.17)	- (0.00)	- (0.00)	0.68	4.24	มากที่สุด
10. พื้นที่ตั้งโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ	46 (38.33)	64 (53.33)	8 (6.67)	1 (0.833)	1 (0.83)	0.69	4.28	มากที่สุด
11. โครงการนี้มีผลกระทบกับชาวบ้านในพื้นที่ดำเนินการก่อสร้าง	46 (38.33)	42 (35.00)	9 (7.50)	14 (11.667)	9 (7.50)	1.26	3.85	มาก
12. โครงการนี้มีประโยชน์และมีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ดำเนินการ	54 (45.00)	42 (35.00)	22 (18.33)	1 (0.833)	1 (0.83)	0.83	4.23	มากที่สุด
13. โครงการนี้ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตสร้างอาชีพเสริม	49 (40.83)	52 (43.33)	17 (14.17)	2 (1.667)	- (0.00)	0.75	4.23	มากที่สุด

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
14. โครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีน้ำไว้ใช้อุปโภค บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง	48 (40.00)	58 (48.33)	13 (10.83)	1 (0.833)	- (0.00)	0.68	4.28	มากที่สุด
15. ภาพรวมทั้งหมดของโครงการก่อสร้างในครั้งนี้ ท่านพึงพอใจในระดับใด	56 (46.67)	48 (40.00)	15 (12.50)	1 (0.833)	- (0.00)	0.72	4.33	มากที่สุด
รวม						0.77	4.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 4.21$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 5 อันดับ พบว่า ภาพรวมทั้งหมดของโครงการก่อสร้างในครั้งนี้ ท่านพึงพอใจในระดับใดในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.33$, S.D.=0.72) ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดอันดับที่ 2 คือ การขนส่งผลทางการเกษตรสามารถเดินทางข้ามไปมาระหว่างสองฝั่งลำห้วยได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.29$, S.D.=0.66) ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดอันดับที่ 3 คือ พื้นที่ตั้งโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.28$, S.D.=0.69) ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดอันดับที่ 4 คือ โครงการนี้ทำให้เกษตรกรมีน้ำไว้ใช้อุปโภค บริโภคในช่วงฤดูแล้ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.28$, S.D.=0.68) ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดอันดับที่ 5 คือ ความเหมาะสมกับสถานที่ตั้งของโครงการก่อสร้างถนนสำหรับน้ำล้นผ่านในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.25$, S.D.=0.66)

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ (ระดับความพึงพอใจ)

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม	40 (33.33)	63 (52.50)	16 (13.33)	1 (0.833)	- (0.00)	0.68	4.18	มาก
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม	41 (34.17)	60 (50.00)	18 (15.00)	1 (0.833)	- (0.00)	0.70	4.18	มาก

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
3. มีการรายงานผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม	37 (30.83)	56 (46.67)	27 (22.50)	- (0.00)	- (0.00)	0.73	4.08	มาก
4. มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	38 (31.67)	61 (50.83)	19 (15.83)	1 (0.833)	1 (0.83)	0.75	4.12	มาก
5. มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	39 (32.50)	64 (53.33)	16 (13.33)	- (0.00)	1 (0.83)	0.71	4.17	มาก
6. โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	43 (35.83)	63 (52.50)	13 (10.83)	1 (0.833)	- (0.00)	0.67	4.23	มากที่สุด
7. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	47 (39.17)	57 (47.50)	15 (12.50)	1 (0.833)	- (0.00)	0.70	4.25	มากที่สุด
รวม						0.71	4.17	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 4.17$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 5 อันดับ พบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนมากที่สุด อันดับแรก โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.25$, S.D.=0.70) ระดับความพึงพอใจของประชาชนมากที่สุด อันดับที่ 2 โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.23$, S.D.=0.67) ระดับความพึงพอใจของประชาชนมาก อันดับที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.18$, S.D.=0.70) ระดับความพึงพอใจของประชาชนมาก อันดับที่ 4 มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.18$, S.D.=0.68) อันดับ 5 มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$, S.D.=0.71) ระดับความพึงพอใจของประชาชนมาก อันดับที่ 6 มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.12$, S.D.=0.73) ระดับความพึงพอใจของประชาชนมาก และลำดับสุดท้าย มีการรายงานผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.08$, S.D.=0.73)

บทที่ 5

สรุปการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ระยะเวลาดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – กันยายน พ.ศ. 2565 โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานที่ดำเนินการจริงและทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว สรุปผลการติดตาม ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์
- 5.2 สรุปผลการติดตามและประเมินผล
- 5.3 ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับ
- 5.4 ข้อเสนอแนะ
 - จากประชาชนในพื้นที่
 - สำหรับการดำเนินงานครั้งต่อไป

5.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อทราบความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการ
2. เพื่อทราบผลกระทบ ประโยชน์ ความคุ้มค่าของโครงการ
3. เพื่อทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการ
4. เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินงานโครงการ

5.2 สรุปผลการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอข้าสูง-บ้านหนองกุงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) เพื่อให้การบริหารจัดการโครงการมีประสิทธิภาพประชาชนมีความพึงพอใจมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและได้รับประโยชน์สูงสุดจากโครงการ โดยทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับผู้นำชุมชน ประชาชนกลุ่มตัวอย่างโดยไม่เจาะจง เพื่อรวบรวมข้อมูลระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นโดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด ประกอบด้วย 4 ส่วน

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารโครงการ (ระดับการมีส่วนร่วม)
- ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ (ระดับความพึงพอใจ)
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำนวน 120 คน เพศหญิงมากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 เพศชาย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 มีอายุสูงสุด 41 - 50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 ช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 รองลงมาช่วงอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 ช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.83 ช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.83 และอายุระหว่างต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 79.17 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 อนุปริญญา/เทียบเท่า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 สถานภาพ ประชาชนทั่วไป จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน/กำนันจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 ผู้บริหารท้องถิ่น/สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินโครงการ พบว่า การมีส่วนร่วมประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นโครงการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม เพราะเป็นโครงการที่ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนี้ มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ตลอดทั้งประชาชนได้รับทราบการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโครงการอย่างเพียงพอและทั่วถึง

สรุปได้ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบร่วมติดตามประเมินผลอันส่งผลถึงประชาชนชุมชนทุกรูปแบบในพื้นที่ที่ดำเนินงานประชาชนเป็นจุดสำคัญที่สุดทำให้ระดับผลการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 84.20

3. ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นเพราะประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอชำสูง-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านทำให้เกิดความปลอดภัยลดอุบัติเหตุลดระยะเวลาในการเดินทางสะดวก รวดเร็ว ทั้งยังเป็นเส้นทางหลักสัญจรผ่านไปมาทำให้เกิดโครงข่ายคมนาคมเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล เป็นหลุมบ่อมานานหลายปีซึ่งเส้นทางสายนี้เป็นเส้นทางหลักที่ลำเลียงพืชผลทางการเกษตรออกสู่ภายนอกหมู่บ้านไปยังตำบลและอำเภอใกล้เคียงอีกเส้นทางหนึ่งอีกด้วย

สรุปได้ว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอชำสูง-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) เป็นโครงการที่ตรงกับความต้องการประชาชนได้รับประโยชน์สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างตรงจุด มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 83.40

5.3 ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

พบว่า โครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอชำสูง-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ในการเลือกพื้นที่ในการก่อสร้างมีความเหมาะสม ความคุ้มค่า ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ตลอดจนปัญหาหรือผลกระทบต่าง ๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ความเหมาะสมสภาพพื้นที่ พบว่าโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอชำสูง-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นก่อนเริ่มดำเนินการก่อสร้างจะทำการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีการประชุมประชาคมเพื่อลงมติเสนอความต้องการผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อเสนอต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นนำบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นนำไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต่อไป ในการ

สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อดำเนินการก่อสร้างเป็นโครงการที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจำเป็นเร่งด่วนจะดำเนินการแก้ไขเป็นอันดับแรกในการออกแบบประเมินการก่อสร้างถนนนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะสภาพของผิวถนน ขนาด ความกว้าง ความยาว ความหนา รวมถึง รายละเอียดต่าง ๆ และนำมาเปรียบเทียบหาความเหมาะสมของแต่ละเส้นทางจะเป็นตัวกำหนดว่าจะดำเนินการก่อสร้างในช่วงเวลาใด ตั้งแต่ขั้นตอนการดำเนินการสำรวจ การจัดสรรงบประมาณ จนถึงขั้นดำเนินการ เป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด

2. ความคุ้มค่ากับงบประมาณ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอคำชะอี-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ต้องคำนึงถึงความเดือดร้อนและจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน ความมั่นคง แข็งแรงได้มาตรฐานอายุการใช้งานนานคุ้มค่ากับงบประมาณการก่อสร้าง ต้นทุนของโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความคุ้มค่าไม่ได้ดีค่าออกมาเป็นตัวเงินแต่เป็นการวัดช่วงเวลาที่โครงการจะเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การใช้ประโยชน์ในการใช้เส้นทางสัญจรคมนาคมมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินซึ่งอายุการใช้งานจะเป็นระยะปานกลางถึงระยะยาวการคิดในด้านผลตอบแทนในมุมมองของความคุ้มค่าทางการเงินจะมองไม่เห็นเพราะเมื่อคิดในด้านความคุ้มค่าทางการเงินแล้วอาจจะปรากฏให้ผลตอบแทนทางการเงินติดลบแต่ในมุมมองของการใช้ประโยชน์ ความมั่นคง อายุการใช้งานโครงการ สามารถใช้ประโยชน์ได้การลงทุนดังกล่าวถือว่าคุ้มค่าหากเป็นการมองด้านความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ แทนการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจจึงใช้ในการประเมินโครงการลงทุนที่มุ่งหวังจะพิจารณาผลประโยชน์ต่อสังคมชุมชนประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากโครงการในระยะยาว

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอคำชะอี-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) เป็นความต้องการของคนในชุมชนและประชาชนในพื้นที่สามารถใช้เส้นทางเพื่อแก้ไขปัญหาทางการคมนาคมขนส่งการสัญจรไป-มาของประชาชนให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาการเกิดอุบัติเหตุรวมถึงลดปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากฝุ่นละอองจากถนนลูกรังเพื่อสุขภาพร่างกายที่ดีของประชาชนที่ใช้เส้นทางนี้ในการคมนาคม

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากการติดตามและประเมินผลโครงการ พบว่า โครงการก่อสร้างถนนน้ำล้นผ่านข้ามลำห้วยยาง บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลคำแมด อำเภอคำชะอี-บ้านหนองกงแปน หมู่ที่ 8 ตำบลหนองกงใหญ่ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น (หลังดำเนินการ) ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างฝาย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ให้กับประชาชนในพื้นที่ตำบลของตนเองที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในการขาดแคลนแหล่งน้ำและให้ก่อสร้างถนนเลียบลำห้วยเพื่อใช้ในการสัญจรไปมา เช่น รถยนต์ รถไถ สามารถขนพืชผลทางการเกษตรได้

5.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในขยายถนนและไหล่ทางให้มีขนาดกว้างขึ้นในทุก ๆ อำเภอในจังหวัดขอนแก่น รวมถึงจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมด้วย

2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ 1 - 2 ปี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในหลายๆ ด้าน เพื่อจะได้รับทราบปัญหาความต้องการการติดตามและประเมินผลรวมไปถึงการวางแผนแนวทางแก้ปัญหาอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

บรรณานุกรม

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
กรมการปกครอง.

ประธาน คงฤทธิศึกษากร. 2535. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ประยัด หงษ์ทองคำ. การพัฒนาทางการเมืองโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดพาพาส , ม.ป.ป.

พรชัย รัชมีแพทย์. 2540. หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อนันต์ อนันตกุล. 2521. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .

อุทัย หิรัญโต. 2523. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเพียนสโตร์.

กรมทรัพยากรน้ำ . เรื่อง ฝ่ายแม่ภูมิปัญญาไทยใส่ใจสิ่งแวดล้อม . กรุงเทพฯ : ม.ป.ป.

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมฯ. สืบสานตามแนวพระราชดำริ . กรุงเทพฯ, ม.ป.ป. สำนักเลขาธิการ
นายกรัฐมนตรี. 2526. แบบมาตรฐาน สะพาน ท่อและถนนสำหรับให้น้ำผ่าน .

สำนักเลขาธิการ กสช. www.yotathai.net

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. 2547. คู่มือประกอบการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ภาคผนวก

คณะที่ปรึกษา

๑. ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
๒. นายสิทธิกุล ภูคำวงศ์	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
๓. นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
๔. นายประสิทธิ์ ทองแท่งไทย	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
๕. ว่าที่ร้อยเอก พงเจตน์ พรภุณา	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
๖. นายนพกุล ปัญญาแก้ว	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
๗. นางอาชีวะห์ ว่องไว	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

๑. นายวิบูลย์ เรืองประเสริฐกุล	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	ประธานกรรมการฯ
๒. นายวิศรุต ปู่เพ็ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
๓. นายณณทัตพัชรี กันตวธีระณัต	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
๔. นางฐิติรัตน์ อัครสุริย์	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
๕. นายประไพ ชาญจระเข้	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
๖. ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น	หัวหน้าส่วนราชการ	กรรมการ
๗. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดขอนแก่น	หัวหน้าส่วนราชการ	กรรมการ
๘. นายประยุทธ์ ชาญนวงค์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. ดร.มงคล อติอนุวรรตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๐. นางอาชีวะห์ ว่องไว	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
๑๑. นายเพชร มูลป้อม	ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ	กรรมการ/เลขานุการ

คณะทำงาน

๑. นางสาวสุมาลี งามสิทธิ์	หัวหน้าฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล	คณะทำงาน
๒. นางนวลมณี เหล่ากุนทา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๓. นางสาวกานตปภา ศรีภิรมย์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ	คณะทำงาน
๔. นางสาวสุกฤดา หาญศรี	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	คณะทำงาน
๕. นางรุ่งฤทัย ดำรงชัย	ผู้ช่วยนักวิชาการคอมพิวเตอร์	คณะทำงาน
๖. นางกรกนก คำหนูไทย	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	คณะทำงาน
๗. นางสาวศิริวรรณ ตาหมื่น	พนักงานจ้างเหมาบริการ	คณะทำงาน
๘. นางสาวภัสสร ประชุมพันธ์	พนักงานจ้างเหมาบริการ	คณะทำงาน

